

fol. Rafał Pastwa

Elżbieta Matyaszevska

– historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych, absolwentka historii sztuki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Była pracownikiem Instytutu Leksykografii KUL – redaktorka i autorka haseł z zakresu sztuki religijnej, zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej*. Przez lata współpracowała z redakcjami lubelskich i warszawskich periodyków, publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego. W ramach prac związanych z gromadzeniem informacji o stratach kultury polskiej, prowadzonych przez Wydział do spraw Strat Wojennych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przygotowała kilkadziesiąt kart obiektów rzeźbiarskich z XIX i XX wieku utraconych podczas II wojny światowej. Obecnie współpracuje z Instytutem Sztuki PAN w Warszawie, a także Redakcją Polskiego Słownika Biograficznego, pisząc bio-

gramy polskich artystów, przewidziane do kolejnych tomów obu słowników. Utrzymuje stały kontakt jako wykładowca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Lublinie, Tomaszowie Lubelskim oraz Świdniku, a także z Filharmonią Lubelską, przygotowując tam, w ramach Akademii Muzyki i Plastyki, prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się w określone tematy muzyczne (oferta jest skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu). Od paru lat związana jest z Domem Kultury LSM w Lublinie, gdzie w ramach tematów przewodnich „Niespiesznie po Lublinie”, „Czy artysta może być kobietą”, „Galeria arcydzieł”, prowadzi cykliczne wykłady z historii sztuki, popularyzujące wiedzę o znanych i mniej znanych artystach oraz artystkach, a także wybranych arcydziełach sztuki europejskiej.

Jest autorką książki *„Wierzę w cuda nie od dziś”. Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007), współautorką albumowego opracowania *Matejko. Obrazy olejne. Katalog* (Warszawa 1993), autorskich rozdziałów w kilku publikacjach zbiorowych dotyczących ikonograficznej obecności zwierząt w dziełach sztuki, referatów posejsyjnych podejmujących problematykę sztuki religijnej oraz kilkudziesięciu publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu ikonografii chrześcijańskiej i malarstwa polskiego. Jest członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

CZWARTKI ZE SZTUKĄ Spotkanie z historykiem sztuki dr Elżbietą Matyaszevską *BIBLIA W OBRAZACH* *OD SAMSONA* *DO KRÓLA DAWIDA*

W pierwszych pięciu księgach *Starego Testamentu* – *Księżde Rodzaju*, *Wyjścia*, *Księżde Kapłańskiej*, *Liczb* oraz *Księżde Powtórzonego Prawa* zostały opisane dzieje stworzenia świata, przyrody oraz człowieka, historia kolejnych pokoleń ludzi, od Adama i Ewy począwszy, a także dzieje Izraelitów aż do uwolnienia ich z niewoli egipskiej oraz doprowadzenia przez Mojżesza do Ziemi Obiecanej. W kolejnych księgach *Starego Testamentu*, zwanych historycznymi, możemy zapoznać się z opowieściami o codziennych zmaganiach się ludu izraelskiego z przeciwnościami losu, wtedy, gdy po śmierci Mojżesza i Jozuego, ponownie pogrążył się on w pogańskich praktykach, odrzucając jedyne Boga i kwestionując Jego wpływ na koleje swego losu. To nie mogło skończyć się dobrze – „Rozgłośny szczęk broni, wrzaski, mordy, płonące miasta, a na tym tle indywidualne czyny bohaterskie – oto nowa karta, którą wpisze teraz Izrael w księgę historii [...]” – tak o dalszych dziejach Izraelczyków pisał znawca *Starego Testamentu*, francuski pisarz katolicki Henri Daniel-Rops. Z kart *Księgi Jozuego* i *Księgi Sędziów* płynęły zatem opowieści o niełatwych dla Izraelitów czasach anarchii i buntu przeciwko Jahwe, których negatywne skutki próbowali naprawiać wskazywani przez Niego sędziowie „urzędnicy, opiekujący się ludem sprawiedliwie”. W dziejach Izraela było ich dwunastu, mających podobną władzę jak późniejsi królowie.

Wśród owych sędziów szczególną kartę zapisał Samson (z hebr. „szamen – siłacz”). Obdarzony fenomenalną siłą, w sposób nierozzerwalny związaną z jego długimi włosami, przez długie lata zwycięsko walczył z Filistynami, do czasu, gdy został zdradzony przez piękną Dalilę, w której się zakochał – był zwycięzcą dopóty, dopóki ona podstępnie nie obcięła mu włosów.

Historia bohaterskiego Samsona, który poświęcił własne życie, by zmazać hańbę, jaką, ufając podstępnej kobiecie, okrył siebie i swój lud, zainspirowała bardzo wielu artystów na przestrzeni wielu wieków. Twórcy już od wczesnego średniowiecza ilustrowali jego bohaterskie dokonania, a także epizody związane z utratą nadprzyrodzonej siły, uwięzieniem, niewolniczą pracą, aż do jego samobójczej śmierci, będącej formą odkupienia utraczonych łask.

Równie chętnie przedstawiano, opisaną w *Księżde Rut*, historię dwóch niezwykłych kobiet – Noemi, starszej już wiekiem wdowy, wywodzącej się z Betlejem, i jej synowej – Rut, pochodzącej z pogańskiego kraju Moabitów, która, dzięki własnej dobroci i boskiej interwencji, została... prababką izraelskiego króla Dawida. Jego historia, podobnie jak dzieje życia Saula, pierwszego władcy Izraela, opisane zostały na kartach kolejnych tekstów biblijnych – dwóch *Ksiąg Samuela* oraz w *Pierwszej Księżde Królewskiej*.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

CZWARTKI ZE SZTUKĄ
Spotkanie z historykiem sztuki
dr Elżbietą Matyaszewską
BIBLIA W OBRAZACH
OD SAMSONA
DO KRÓLA DAWIDA

Spotkanie odbędzie się
w **czwartek 5 kwietnia 2018 r. o godz. 18.00**
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny